

Številka: 007-220/2018
Ljubljana, dne 18. 2. 2019
EVA 2018-2030-0035
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu (EVA 2018-2030-0035) – predlog za obravnavo – skrajšani postopek
1. Predlog sklepov vlade: Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne... sprejela naslednji sklep: Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu (EVA 2018-2030-0035) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku. <p style="text-align: right;">Stojan Tramte GENERALNI SEKRETAR</p> Prejmejo: – Državni zbor Republike Slovenije, – Ministrstvo za pravosodje, – Ministrstvo za finance, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov: Predlagatelj zakona v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) predlaga, naj Državni zbor Republike Slovenije obravnava predlog zakona po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne uskladitve zakona z drugimi predpisi in s pravom Evropske unije.
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva: – Andreja Katič, ministrica, – dr. Dominika Švarc Pipan, državna sekretarka, – Gregor Strojín, državni sekretar, – mag. Evelin Pristavec Tratar, generalna direktorica Direktorata za organizacijsko zakonodajo in pravosodno upravo.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva: Pri pripravi dela ali celotnega gradiva zunanji strokovnjaki niso sodelovali.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora: – Andreja Katič, ministrica, – dr. Dominika Švarc Pipan, državna sekretarka, – Gregor Strojín, državni sekretar,

– mag. Evelin Pristavec Tratar, generalna direktorica Direktorata za organizacijsko zakonodajo in pravosodno upravo.

5. Kratek povzetek gradiva:

Evropska komisija je Republiko Slovenijo z Uradnim opominom – kršitev 2018/2184 z dne 19. 7. 2018 opozorila na neskladnost slovenske nacionalne zakonodaje, ki ureja odvetništvo s pravom EU. V povezavi z regulacijo poklicnih storitev je prepovedana vsakršna diskriminacija, ki posredno ali neposredno temelji na državljanstvu.

Prepoved diskriminacije izhaja iz Direktive o storitvah na notranjem trgu (Direktiva 2006/123/ES), ki ponudnikom storitev olajša uveljavljanje svobode in prostega pretoka storitev. Iz gradiva Evropske komisije glede opomina izhaja, da določba 1. točke prvega odstavka 25. člena Zakona o odvetništvu (ZOdv) ne dopušča možnosti dostopa do poklica odvetnik v Sloveniji za državljane EU, ki niso slovenski državljani, so pa strokovni naslov za opravljanje odvetniškega poklica pridobili v Sloveniji. Takšna ureditev po mnenju Evropske komisije ni skladna s pravom EU, saj posega v prepoved diskriminacije in predstavlja eno od prepovedi za začetek opravljanja storitvene dejavnosti (14. člen Direktive 2006/123/ES).

Podreden cilj spremembe zakona pa je širitev učinkovitega uresničevanja svobode opravljanja odvetniških storitev in olajšanje trajnega poklica tujega odvetnika v Republiki Sloveniji za državljane članic EGP in Švicarske konfederacije, kar nas zavezuje dve evropski direktivi (Direktiva 77/249/EGS in Direktiva 98/5/ES). Zakon o odvetništvu je omenjeni direktivi že prenesel z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 24/01), vendar je zaradi naknadne pridružitve držav članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije k navedenima direktivama treba možnost opravljanja storitev in opravljanje poklica tujega odvetnika na trajni podlagi s samozaposlitvijo ali redno zaposlitvijo v Republiki Sloveniji določiti tudi za državljane članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu /				

II. Finančne posledice za državni proračun / II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: / II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: /	
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: / Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani: /	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
Datum objave: Osnutek predloga zakona je bil dne 24. 10. 2018 z namenom informiranja širše strokovne in splošne javnosti objavljen na spletni strani Ministrstva za pravosodje. Naslednji datum objave novega gradiva, ki je bilo posredovano v medresorsko usklajevanje: Medresorsko usklajevanje je potekalo od 4. 12. 2018 do 17. 12. 2018, ko je bilo na spletni strani Ministrstva za pravosodje objavljeno gradivo. Ponovno medresorsko usklajevanje je potekalo od 30. 1. 2019 do 6. 2. 2019. Glede predlaganih sprememb se sledi pozivu Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo o opravljeni oceni vplivov predpisov na gospodarstvo, predvsem na mala in srednje velika podjetja ter mu prilagamo tudi MSP test. Glede pripombe Ministrstva za javno upravo, da še vedno ohranjamo diskriminatorno zahtevo po državljanstvu za ljudi iz tretjih držav, ki bi v Sloveniji želeli opravljati poklic odvetnika, po ponovni proučitvi določb relevantnih evropskih direktiv, ugotavljamo, da pogoje za opravljanje storitev in odvetniškega poklica tujih odvetnikov (državljanov Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora, Švicarske konfederacije in tretjih držav) v Republiki Sloveniji skladno z Direktivo 77/249/EGS Sveta z dne 22. marca 1977 o učinkovitem uresničevanju svobode opravljanja storitev odvetnikov in Direktivo 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998, ki omogoča olajšati opravljanje poklica odvetnika na trajni podlagi s samozaposlitvijo ali redno zaposlitvijo v kaki drugi državi članici od tiste, v kateri je bila	

kvalifikacija pridobljena, določa Zakon o odvetništvu v posebnem III.A poglavju. Za pridobitev poklica odvetnik pa se skladno z Direktivo o storitvah na notranjem trgu (Direktiva 2006/123/ES) predlaga širitev pogoja državljanstva na državljane članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije, omenjeni evropski predpis pa nas ne zavezuje k širitvi pogoja državljanstva za državljane tretjih držav.

Prav tako so bile na uskladitvenih sestankih (10. 1., 16. 1. in 22. 1. 2019) preučene vse pripombe Službe vlade Republike Slovenije za zakonodajo in so v gradivu v celoti upoštevne. Predlagatelj je upošteval tudi pripombo, da predlagana ureditev velja tudi za državljane Švicarske konfederacije, ki je na podlagi sporazuma pristopila tudi k direktivi, ki ureja prost pretok oseb, in ki je med drugim namenjena tudi olajšanju študija in pridobivanju izobrazbe.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
Andreja Katič ministrica	

Priloge:

- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu,
- priloga 2,
- obrazložitev členov,
- korelacijska tabela,
- MSP test,
- osnutek predloga Uredbe o dopolnitvi Uredbe o preizkusnem izpitu za odvetnike iz drugih držav.

Datum:
Številka:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu (EVA 2018-2030-0035) in ga predloži Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po skrajšanem postopku.

Stojan Tramte
GENERALNI SEKRETAR

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za finance,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODVETNIŠTVU**I. UVOD****1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

Ustava Republike Slovenije v prvem odstavku 137. člena določa, da je odvetništvo kot del pravosodja samostojna in neodvisna služba, ki jo ureja zakon. Zakon, ki ureja to področje, je Zakon o odvetništvu (v nadaljnjem besedilu: ZOdv),¹ ki je bil sprejet 25. marca 1993 in doslej noveliran petkrat, nazadnje leta 2016.

Leta 1996 je Republika Slovenija z Evropskimi skupnostmi podpisala Evropski sporazum o pridružitvi med Republiko Slovenijo na eni strani in Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami, ki delujejo v okviru Evropske unije (EU), na drugi strani. Z uveljavitvijo sporazuma je Republika Slovenija postala zavezana zagotoviti postopno združljivost svoje zakonodaje s pravom skupnosti (70. člen sporazuma).

V zvezi s pravico do ustanavljanja, prostim pretokom oseb in prostim pretokom storitev v okviru EU veljajo na področju odvetništva določbe dveh področnih direktiv:

1. Direktive za olajšanje uspešnega izvrševanja odvetniške pravice do svobodnega opravljanja storitev (Direktiva 77/249/EGS),
2. Direktive za olajšanje opravljanja poklica odvetnika na trajni podlagi v kaki drugi državi članici od tiste, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena (Direktiva 98/5/ES).

Direktiva 77/249/EGS Sveta z dne 22. marca 1977 o učinkovitem uresničevanju svobode opravljanja storitev odvetnikov je bila sprejeta z namenom, da se odvetniku olajša opravljanje storitev v drugi državi članici od tiste, v kateri je registriran. Direktiva velja samo za odvetnike in se nanaša na dejavnosti odvetnikov, ki se ukvarjajo z zagotavljanjem storitev. V skladu z zahtevami direktive odvetnik pri opravljanju storitev v državi gostiteljici uporablja poklicni naziv, ki se uporablja v državi, iz katere prihaja, izražen v jeziku te države, pri čemer je navedena strokovna organizacija, ki je dala dovoljenje za opravljanje poklicne dejavnosti, oziroma sodišče, pred katerim ima pravico opravljati poklicno dejavnost v skladu z zakoni te države. Direktiva loči med opravljanjem storitve zastopanja in opravljanjem drugih storitev. Tako se v skladu z zahtevami direktive aktivnosti, ki se nanašajo na zastopanje stranke v sodnih postopkih ali pred državnimi organi, opravljajo v vsaki državi gostiteljici pod pogoji, določenimi za odvetnike s sedežem v tej državi, izvzeti pa so morebitni pogoji, po katerih se zahteva prebivanje ali registracija pri strokovni organizaciji v tej državi. Tuj odvetnik mora v takem primeru spoštovati pravila poklicnega ravnanja, ki veljajo v državi gostiteljici, ne da bi to škodovalo njegovim obveznostim v državi, iz katere prihaja. Za odvetnike, ki opravljajo druge aktivnosti (torej ne zastopanja), veljajo pogoji in pravila poklicnega ravnanja, ki veljajo v državi članici, iz katere prihajajo, kar pa ne sme biti v škodo pravil, ki urejajo poklic v državi gostiteljici.

¹ Uradni list RS, št. 18/93, 24/96 – odl. US, 24/01, 54/08, 35/09, 97/14, 8/16 – odl. US in 46/16.

V zvezi z zastopanjem v sodnih postopkih lahko država članica zahteva od tujih odvetnikov, da se v skladu z lokalnimi pravili predstavijo predsedujočemu sodniku (*presiding judge*) in predsedniku ustreznega odvetniškega združenja ali da delajo v povezavi s kakim odvetnikom, ki opravlja odvetniški poklic pred zadevnim sodnim organom, oziroma z osebo, ki je pooblaščen za zastopanje strank pred tem sodiščem.

Vsaka država članica lahko izloči odvetnike, ki so redno zaposleni in prejemajo plačo od kakega javnega ali zasebnega podjetja, iz opravljanja dejavnosti zastopanja tega podjetja v sodnih postopkih, če odvetnikom s sedežem v tej državi ni dovoljeno opravljati teh dejavnosti.

Namen Direktive 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 je olajšati opravljanje poklica odvetnika na trajni podlagi s samozaposlitvijo ali redno zaposlitvijo v kaki drugi državi članici od tiste, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena, pri čemer opravljanje poklica odvetnika v smislu te direktive ne zajema zagotavljanja storitev, ki ga določa Direktiva 77/249/EEC. Direktiva velja za odvetnike (tako za tiste, ki opravljajo poklic kot samozaposleni, kot za tiste, ki opravljajo poklic kot zaposleni v matični državi članici, ob upoštevanju 8. člena pa tudi v državi gostiteljici). V skladu z direktivo se mora odvetnik, ki želi opravljati poklic v kaki drugi državi članici od tiste, v kateri je pridobil svojo poklicno kvalifikacijo, registrirati pri pristojnem organu v tej državi. Pristojni organ v državi gostiteljici registrira odvetnika po predložitvi potrdila, ki potrjuje njegovo registracijo pri pristojnem organu v matični državi. Država gostiteljica lahko predpiše, da potrdilo ne sme biti staro več kot tri mesece. Pristojni organ države gostiteljice je o registraciji v državi gostiteljici dolžan obvestiti pristojni organ v odvetnikovi matični državi. Kjer pristojni organ v državi gostiteljici objavlja imena domačih odvetnikov, je dolžan objaviti tudi imena odvetnikov, registriranih na podlagi te direktive. Vsak odvetnik ima pravico opravljati poklic na trajni podlagi v kateri koli državi članici EU, članici Evropskega gospodarskega prostora (EGP) ali Švicarski konfederaciji pod poklicnim nazivom iz matične države. V takem primeru mora opravljati poklic pod tem nazivom, izraženem v uradnem jeziku njegove matične države na razumljiv način in tako, da se izogne mešanju s poklicnim nazivom iz države gostiteljice. Direktiva daje možnost državi gostiteljici zahtevati od odvetnika, da navede poklicno telo, katerega član je v matični državi, oziroma sodno oblast, pred katero je upravičen opravljati poklic v skladu z zakoni svoje matične države, in da dodatno navede, da je registriran pri pristojnem organu v tej državi. Odvetnik, ki uporablja poklicni naziv iz svoje matične države, opravlja enake poklicne dejavnosti kot odvetnik, ki opravlja poklic pod nazivom iz države gostiteljice, in lahko med drugim daje nasvete o zakonodaji svoje matične države članice, o zakonodaji Skupnosti, o mednarodnem pravu in o zakonodaji države članice, ki je gostiteljica. V vsakem primeru pa mora spoštovati procesna pravila, ki veljajo na nacionalnih sodiščih.

Za odvetnika, ki opravlja poklic pod nazivom iz matične države, se uporabljajo enaka pravila poklicnega ravnanja kot za odvetnike države gostiteljice. Zagotoviti pa mu je treba ustrezno zastopstvo v poklicnem združenju (odvetniška zbornica), pri čemer tako zastopstvo vključuje

² – Agreement on the European Economic Area - Annex VII - Mutual recognition of professional qualifications List provided for in Article 30;
– Official Journal L 001, 03/01/1994;
– Dokument 22002D0085;
– Sporazum med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb (UL L št. 114 z dne 30. 4. 2002, str. 6).

³ Uradni list RS, št. 83/03 – uradno prečiščeno besedilo, 111/07 in 40/12 – ZUJF.

vsaj pravico do glasovanja na volitvah v upravna telesa tega združenja. Država gostiteljica lahko zahteva, da odvetnik sklone poklicno škodno zavarovanje, razen če lahko dokaže, da je krit s sklenjenim zavarovanjem ali jamstvom v matični državi, če je tako zavarovanje enakovredno v smislu pogojev in obsega kritja v državi gostiteljici. V primeru disciplinskega postopka zoper odvetnika, ki opravlja poklic pod poklicnim nazivom iz matične države, se uporabljajo procesna pravila, kazni in pravna sredstva, predvidena v državi gostiteljici. Pristojni organ države gostiteljice mora pred sprožitvijo disciplinskega postopka obvestiti pristojni organ odvetnikove matične države. Enaka obveznost je določena, če je disciplinski postopek zoper odvetnika sprožen v matični državi, in sicer da ta obvesti o tem državo gostiteljico. Ves čas disciplinskega postopka je potrebno sodelovanje pristojnih organov obeh držav članic. Odvetnik, registriran v državi gostiteljici pod nazivom iz matične države, lahko opravlja poklic kot redno zaposlen odvetnik – v obsegu, ki ga država gostiteljica dovoljuje za svoje odvetnike. Direktiva zahteva obrazložitev odločb o zavrnitvi registracije, preklicu registracije in disciplinskih ukrepih ter njihovo pravno varstvo pred sodiščem oziroma razsodiščem. Direktiva v 10. členu določa, kdaj za tujega odvetnika v državi gostiteljici velja enaka obravnava kot za odvetnika države članice gostiteljice in kaj to pomeni. Odvetnik, ki je sprejet v poklic odvetnika v državi gostiteljici v skladu s tem členom direktive, ima pravico uporabljati poklicni naziv iz svoje matične države skupaj s poklicnim nazivom, ki ustreza poklicu odvetnika v državi gostiteljici. Za sprejem odvetnika, ki opravlja svoj poklic pod poklicnim nazivom iz matične države ter je dejansko in redno najmanj tri leta opravljal dejavnost v državi gostiteljici na področju zakonodaje te države in zakonodaje Skupnosti, mora glede prilagoditvenega obdobja dokaz o dejanskem in rednem opravljanju dejavnosti na področju zakonodaje države gostiteljice priskrbeti odvetnik sam.

ZOdv je navedeni direktivi že prenesel z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 24/01), vendar pa je zaradi naknadne pridružitve držav članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije k navedenima direktivama² treba določiti možnost opravljanja storitev in opravljanje poklica tujega odvetnika na trajni podlagi s samozaposlitvijo ali redno zaposlitvijo v Republiki Sloveniji tudi za državljane članic Evropskega gospodarskega prostora (Norveška, Islandija, Lihtenštajn) in Švicarske konfederacije.

S predlaganimi spremembami se odpravljajo ugotovitve uradnega opomina – kršitev št. 2018/2184 z dne 19. 7. 2018, s katerim je Evropska komisija Republiko Slovenijo med drugim opozorila na neskladnost slovenske zakonodaje, ki ureja odvetništvo, s pravom EU. V povezavi z ureditvijo poklicnih storitev je prepovedana vsakršna diskriminacija, ki posredno ali neposredno temelji na državljanstvu.

Prepoved diskriminacije izhaja iz Direktive o storitvah na notranjem trgu (Direktiva 2006/123/ES), ki ponudnikom storitev olajšuje uveljavljanje svobode ustanavljanja in prostega pretoka storitev. V skladu z določbami Pogodbe o prostem pretoku storitev je prepovedana diskriminacija na podlagi državljanstva prejemnika ali njegovega nacionalnega ali lokalnega prebivališča. Taka diskriminacija je lahko na primer obveznost, naložena samo državljanom drugih držav članic, da predložijo izvirne dokumente, overjene kopije, potrdila o državljanstvu ali uradne prevode dokumentov, da bi lahko izkoristili ugodnosti storitev oziroma ugodnejše pogoje ali cene. Vendar prepoved diskriminatornih zahtev ne bi smela izključevati omejevanja ugodnosti na nekatere prejemnike, še posebej glede tarif, če to omejevanje temelji na zakonitih in objektivnih merilih. Iz gradiva Evropske komisije izhaja, da določba 1. točke prvega odstavka 25. člena ZOdv ne dopušča možnosti dostopa do poklica odvetnik v Sloveniji za državljane EU, ki niso slovenski državljani, so pa strokovni naslov za

opravljanje odvetniškega poklica pridobili v Sloveniji. Takšna ureditev po mnenju Evropske komisije ni v skladu s pravom EU, saj posega v prepoved diskriminacije in pomeni eno od prepovedi za začetek opravljanja storitvene dejavnosti (14. člen Direktive 2006/123/ES).

Svoboda ustanavljanja temelji zlasti na načelu enake obravnave, ki ne prepoveduje le diskriminacije na podlagi državljanstva, ampak tudi posredno diskriminacijo na drugih podlagah, ki ima lahko enake posledice. Tako za začetek opravljanja ali za opravljanje storitvenih dejavnosti, bodisi kot glavnih bodisi kot sekundarnih dejavnosti, v državi članici ne bi smela veljati merila, kot so sedež, prebivališče, stalno prebivališče ali glavno opravljanje storitvene dejavnosti. Vendar ta merila ne bi smela zajemati zahtev, v skladu s katerimi mora biti ponudnik storitev ali eden izmed njegovih uslužbencev prisoten pri izvajanju dejavnosti, kadar je to utemeljeno s pomembnimi razlogi, ki se nanašajo na javni interes. Poleg tega država članica ne bi smela omejevati pravne sposobnosti ali pravice do sprožitve pravnega postopka družbam, ustanovljenim v skladu s predpisi druge države članice, na ozemlju katere imajo glavni sedež. Država članica prav tako ne bi smela dajati nobene prednosti ponudnikom, ki imajo posebno nacionalno ali lokalno socialno-ekonomsko povezavo, niti ne bi smela na podlagi sedeža omejevati svobode ponudnika, da pridobiva ali izkorišča pravice in blago ali z njimi razpolaga ali da dostopa do različnih vrst posojil ali namestitve, če so te odločitve koristne za začetek opravljanja ali učinkovito upravljanje dejavnosti.

Načelo prepovedi diskriminacije na notranjem trgu pomeni, da v splošnih pogojih, ki so dostopni javnosti, ne sme biti merila, ki bi na podlagi državljanstva ali prebivališča prejemniku in še zlasti potrošniku preprečevalo dostop do storitve, ki je dostopna javnosti, ali bi ga pri tem oviralo.

Slovenija je v nacionalnem akcijskem načrtu, pripravljenem v skladu z 59. členom Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij, št. 11000-10/2017/5 z dne 4. 1. 2018, sprejela stališče, da za ureditev obravnavanega vprašanja v skladu s priporočili Evropske komisije ni ovir, so pa v ta namen potrebne zakonske spremembe.

Za opravljanje odvetniškega poklica ZOdv v 25. členu določa splošne pogoje, ki so: državljanstvo Republike Slovenije, poslovna sposobnost, zahteva, da je oseba vredna javnega zaupanja za opravljanje odvetniškega poklica, da aktivno obvlada slovenski jezik, ter posebne pogoje, ki so: v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik (oziroma strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava ali strokovni naslov magister prava na podlagi enovitega magistrskega študijskega programa) ali dokončano enakovredno izobraževanje v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja, opravljen pravniški državni izpit, štiri leta praktičnih izkušenj kot univerzitetni diplomirani pravnik, od tega najmanj eno leto po opravljenem pravniškem državnem izpitu, pri odvetniku ali odvetniški družbi, na sodišču, pri notarju, na državnem tožilstvu ali pri državnem odvetništvu, pa tudi pogoj, da ima oseba opremo in prostore, ki so potrebni in primerni za opravljanje odvetniškega poklica.

Predlagana sprememba je predvsem posledica opomina Komisije zaradi neupoštevanja Direktive 2006/123/ES (o storitvah na notranjem trgu), ki za posamezne storitve določa prepoved diskriminacije na podlagi državljanstva.

Obe direktivi, ki ju Zakon o odvetništvu že prenaša in se nanašata na opravljanje storitev odvetnikov, možnost opravljanja tovrstnih storitev omogočata tudi državljanom Švicarske konfederacije. Švicarska konfederacija je na podlagi sporazuma pristopila tudi k direktivi, ki

ureja prost pretok oseb in je med drugim namenjena tudi olajšanju študija in pridobivanju izobrazbe.

Odpravo pogoja državljanstva za državljana EU, ki ima v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov za opravljanje odvetniškega poklica, podpira tudi Odvetniška zbornica Slovenije, ki vodi imenik odvetnikov ter odloča o vpisih vanj in izbrisih iz njega.

Zaradi predlagane odprave pogoja državljanstva sprememba zakona navezano vpliva tudi na Zakon o pravniškem državnem izpitu³, v delu, kjer so določeni pogoji za sprejem za sodniškega pripravnika.

Po veljavni ureditvi je lahko sodniški pripravnik le državljan države članice EU. Poleg držav članic EU velja načelo prostega pretoka oseb tudi za državljane Evropskega gospodarskega prostora (Norveška, Liechtenstein, Islandija) in Švicarske konfederacije. Deloma primerljivo ureditev, kot jo določa Zakon o odvetništvu za pridobitev poklica odvetnika, ima tudi Zakon o zdravniški službi za zdravnike, in sicer poleg opravljene medicinske fakultete tudi opravljena strokovni in specialistični izpit, pri čemer Zakon o zdravniški službi pravico dostopa do strokovnega in specialističnega izpita ter izobraževanja, ki je potrebno za opravo obeh izpitov, širi tudi na državljane EGP in Švicarske konfederacije. Zaradi prostega pretoka oseb in olajšanja študija in pridobivanja izobrazbe se s predlagano spremembo v 1. točki prvega odstavka in v četrtem odstavku 6. člena, ki določa pogoje za sprejem za sodniškega pripravnika, pogoj državljanstva razširja tudi na državljane članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

S predlagano spremembo zakona se sledi naslednjim ciljem:

- usklajenosti slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije,
- izenačitvi državljanov držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije z državljani Republike Slovenije pri možnostih dostopa do poklica odvetnika pri presoji pogojev ob imenovanju za odvetnika,
- širitvi učinkovitega uresničevanja svobode opravljanja odvetniških storitev in olajšanju trajnega poklica tujega odvetnika v Republiki Sloveniji za državljane članic EGP in Švicarske konfederacije.

2.2 Načela predloga zakona:

- načelo nediskriminacije glede državljanstva,
- načelo enakopravne obravnave državljanov držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije pri dostopanju do poklica odvetnika,
- načelo učinkovitega uresničevanja svobode opravljanja odvetniških storitev in olajšanje trajnega poklica tujega odvetnika v Republiki Sloveniji za državljane članic EGP in Švicarske konfederacije in
- načelo zagotavljanja pravne varnosti.

2.3 Poglavitne rešitve

Predstavitev predlaganih rešitev in način reševanja

- Zagotavljanje enakopravnih pogojev za imenovanje za odvetnika

S predlagano dopolnitvijo zakona se odpravlja neskladnost slovenske zakonodaje, ki ureja odvetništvo, s pravom EU. V povezavi z ureditvijo poklicnih storitev je namreč prepovedana vsakršna diskriminacija, ki posredno ali neposredno temelji na državljanstvu. Pri presoji ustreznosti pogojev za opravljanje odvetniškega poklica se s predlagano spremembo 25. člena ZOdv pogoj državljanstva Republike Slovenije izenačuje z državljanstvom držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije. Predlagana ureditev pa ne velja za državljane tretjih držav; zanje ostanejo pogoji, ki so določeni v veljavnem ZOdv, nespremenjeni. Odvetnik iz druge države, ki ni država članica Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarska konfederacija, ki ima pravico opravljati odvetniški poklic v državi, ki ni članica Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarska konfederacija, sme opravljati odvetniške storitve oziroma odvetniški poklic pod pogoji, ki jih določa ZOdv (34.a člen) za odvetnike iz druge države, ki je država članica Evropske unije, EGP ali Švicarska konfederacija, če je izpolnjen pogoj dejanske vzajemnosti.

- Zagotavljanje enakopravnih pogojev za imenovanje za odvetnika

Predlog zakona omogoča širitev učinkovitega uresničevanja svobode opravljanja odvetniških storitev in olajšanje trajnega poklica tujega odvetnika v Republiki Sloveniji za državljane članic EGP in Švicarske konfederacije.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona niso potrebna dodatna finančna sredstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prikaz ureditve v državah članicah EU

V primerjalnopravnem pregledu so prikazane ureditve Avstrije, Nemčije, Finske, Hrvaške in Estonije.

5.1.1 AVSTRIJA

Avstrijski zakon o odvetništvu (*Rechtsanwaltsordnung*) določa, da se za izvajanje pravnega poklica odvetnik ne zahteva uradno imenovanje, temveč le dokaz o izpolnjevanju zahtev in

vpis na seznam odvetnikov. Ena izmed navedenih zahtev oziroma pogojev je tudi avstrijsko državljanstvo, vendar je v nadaljevanju tega zakona opredeljeno, da se državljanstvo države članice Evropske unije ali druge države pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarske konfederacije šteje za enakovredno avstrijskemu državljanstvu.

Kdor želi opravljati odvetniški poklic, mora po dokončanem študiju avstrijskega prava dokazati, da je skupno vsaj pet let opravljal pravniško službo, od tega vsaj pet mesecev na sodišču ali državnem tožilstvu in tri leta v avstrijski odvetniški pisarni kot odvetniški kandidat.

Odvetniški izpit, ki je pogoj za opravljanje poklica, je mogoče opravljati po treh letih praktičnega dela, od katerih je treba najmanj pet mesecev delati na sodišču in najmanj dve leti v odvetniški pisarni. Pred opravljanjem izpita se morajo odvetniški kandidati udeležiti tudi obveznih programov usposabljanja, ki jih predpiše odvetniška zbornica.

Kdor izpolnjuje navedene pogoje, se lahko vpiše v imenik tiste odvetniške zbornice, na območju katere bo opravljal odvetniški poklic.

Pod nekaterimi pogoji lahko v Avstriji začasno opravlja odvetniške naloge tudi tuj odvetnik, ki je državljan države članice Evropske unije ali druge države pogodbenice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarske konfederacije. Po opravljenem strokovnem izpitu lahko zaprosi za vpis v imenik odvetnikov pristojne odvetniške zbornice ali v Avstriji začne brez predhodno opravljenega strokovnega izpita takoj opravljati odvetniško dejavnost pod poklicnim nazivom iz svoje matične države, po triletnem učinkovitem in rednem opravljanju poklicne dejavnosti v Avstriji pa se popolnoma vključi v avstrijsko odvetništvo.

5.1.2 NEMČIJA

V Nemčiji za odvetnike veljajo določbe zveznega odvetniškega zakona (*Bundesrechtsanwaltsordnung*, BRAO). Poleg tega se odvetniški poklic ureja z dodatnimi poklicnimi pravilniki, in sicer s kodeksom strokovnega ravnanja odvetnikov (*Berufsordnung der Rechtsanwälte*, BORA) in kodeksom ravnanja za odvetnike specialiste (*Fachanwaltsordnung*, FAO).

Okvirni zakon o odvetništvu (*Bundesrechtsanwaltsordnung*, BRAO) v 4. členu določa pogoje za opravljanje odvetniškega poklica. Odvetnik je lahko, kdor izpolnjuje pogoje za opravljanje sodniškega poklica v skladu z zakonom o sodniški službi ali pogoje, ki jih izpolnjuje kot odvetnik druge evropske države, ki želi opravljati delo odvetnika v Zvezni republiki Nemčiji, ne glede na državljanstvo.

5.1.3 FINSKA

Državljan Finske ali druge države znotraj Evropskega gospodarskega prostora, ki je dopolnil 25 let, je lahko odvetnik, če je pošten in živi življenje, primerno za odvetnika. Doseči mora izobrazbo, ki jo za sodni poklic določa sodniška zakonodaja, imeti mora tudi spretnosti, ki jih zahteva opravljanje odvetniške dejavnosti, in delovne izkušnje pri opravljanju odvetniških nalog. Ne sme biti oseba v stečajni in biti mora popolnoma poslovno sposoben.

V skladu z mednarodnimi obveznostmi, ki veljajo na Finskem, oseba, ki nima izobrazbe in delovnih izkušenj, zahtevanih na Finskem, ampak je poklicno izobrazbo za odvetnika pridobila v eni izmed držav Evropskega gospodarskega prostora, lahko opravlja delo odvetnika tudi na Finskem. V takem primeru mora vlagatelj z opravljenim izpitom pri

tamkajšnji odvetniški zbornici dokazati, da ima zadostno znanje o finski zakonodaji in opravljanju pravne prakse na Finskem.

Poleg tega oseba, ki je strokovno izobrazbo za odvetnika pridobila v državi članici Evropske unije, lahko opravlja delo odvetnika tudi brez opravljenega izpita. Sprejetje osebe za odvetnika brez opravljenega izpita je pogojeno z vpisom v register odvetniške zbornice za najmanj tri leta (v tem času je oseba uporabljala strokovni naziv, dodeljen v matični državi članici) in kvalifikacijo za opravljanje odvetniške prakse v drugi državi članici (register EU). Oseba mora tudi dokazati, da je najmanj tako dolgo redno opravljala odvetniški poklic na Finskem.

5.1.4 HRVAŠKA

Odvetništvo je po hrvaškem zakonu o odvetništvu neodvisna služba, ki zagotavlja pravno pomoč fizičnim in pravnim osebam pri uveljavljanju in zaščiti njihovih pravic in pravnih interesov.

Določba 48. člena navedenega zakona določa pogoje za vpis v imenik odvetnikov. Poleg hrvaškega državljanstva se določa tudi državljanstvo EU ali druge države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru. Oseba pridobi pravico opravljanja odvetniškega poklica na ozemlju Republike Hrvaške z vpisom v imenik odvetnikov in po dani zaprisegi. Za vpis osebe v imenik odvetnikov hrvaška odvetniška zbornica izda poseben sklep.

Posebno III.A poglavje *Zakona o odvetništvu* ureja pravice in obveznosti tujih odvetnikov v Republiki Hrvaški. Pogoji za opravljanje odvetniškega poklica in odvetniških storitev tujih odvetnikov so zelo podobni pogojem v slovenskem sistemu. Tuji odvetniki, ki delujejo pod poklicnim nazivom iz svoje matične države ter opravljajo posamezne storitve in odvetniški poklic, so lahko le državljani članic Evropske unije.

5.1.5 ESTONIJA

Odvetniki v Estoniji so člani estonske odvetniške zbornice, odvetništvo pa ureja estonski statut odvetniške zbornice. Član estonske odvetniške zbornice je lahko vsakdo, ki izpolnjuje zahteve zakona o odvetniški zbornici in je opravil pravosodni izpit. 23. člen estonskega akta o odvetniški zbornici določa pogoje za odvetnike, ki so aktivna pravna sposobnost, prebivanje v Estoniji ali državljanstvo Republike Estonije ali države članice EU, opravljen akreditiran pravni študijski program, ustno in pisno znanje estonsčine, pa tudi, da je odvetnik pošten in ima visoke moralne narave. Za sprejem v odvetniško zbornico mora oseba vložiti pisno prošnjo in opraviti odvetniški izpit. V vlogi mora kandidat potrditi, da okoliščine, predvidene v pododdelku, ki izključujejo sprejem osebe v odvetniško zbornico, glede njega ne obstajajo. V Estoniji lahko kot tuji odvetniki pod poklicnim nazivom iz svoje matične države delujejo le državljani članic Evropske unije.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

V nadaljevanju so predstavljeni pogoji v dveh državah, ki nista članici Evropske unije.

5.2.1 SRBIJA

Zakon o advokaturi v Republiki Srbiji v 6. členu poleg drugih pogojev (poslovna sposobnost, izobrazba, pravniški izpit, osebna primernost, delovne izkušnje) določa pogoj srbskega

državljanstva za vpis v imenik odvetnikov.

5.2.2 BOSNA IN HERCEGOVINA

Zakon o advokaturi Federacije Bosne in Hercegovine poleg drugih pogojev, ki jih morajo odvetniki izpolnjevati za vpis v imenik odvetniške zbornice (*Federalne advokatske komore*), kot so poslovna sposobnost, izobrazba, pravniški izpit, osebna primernost, delovne izkušnje, nekaznovanost in drugi, predvideva tudi pogoj državljanstva Bosne in Hercegovine.

5.3 Prikaz prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona je usklajen s pravnim redom EU.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima tovrstnih posledic.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima tovrstnih posledic.

6.2 Presoja posledic za okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona ne bo imel tovrstnih posledic.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona nima tovrstnih posledic.

6.4 Presoja posledic za socialnem področju

Posledice za zaposlenost in trg dela: enakopraven dostop do opravljanja odvetniškega poklica v Republiki Sloveniji za vse državljane držav članic Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije ter širitev učinkovitega uresničevanja svobode opravljanja odvetniških storitev in olajšanje trajnega poklica tujega odvetnika v Republiki Sloveniji za državljane članic EU, EGP in Švicarske konfederacije.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima tovrstnih posledic.

6.6 Presoja posledic za druga področja

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa

Spremljanje izvajanja predpisa bo potekalo kot doslej.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Druge tovrstne okoliščine niso podane.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Osnutek predloga zakona je bil dne 24. 10. 2018 z namenom informiranja širše strokovne in splošne javnosti objavljen na spletni strani Ministrstva za pravosodje in na portalu e-demokracija. Na predlog zakona nismo dobili pripomb in predlogov.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe niso sodelovale pri pripravi predloga zakona.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Andreja Katič, ministrica
- dr. Dominika Švarc Pipan, državna sekretarka
- Gregor Strojín, državni sekretar
- mag. Evelin Pristavec Tratar, generalna direktorica Direktorata za organizacijsko zakonodajo
in pravosodno upravo

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o odvetništvu (Uradni list RS, št. 18/93, 24/96 – odl. US, 24/01, 54/08, 35/09, 97/14, 8/16 – odl. US in 46/16) se v 34.a, 34.b, 34.č, 34.d in 34.f členu besedilo »država članica Evropske unije« nadomesti z besedilom »država članica Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarska konfederacija«.

2. člen

Za 1. členom se doda nov 1.a člen, ki se glasi:

»1.a člen

Ta zakon določa učinkovito uresničevanje svobode opravljanja storitev odvetnikov in olajšanje trajnega opravljanja poklica odvetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena, v skladu z:

– Direktivo 77/249/EGS Sveta z dne 22. marca 1977 o učinkovitem uresničevanju svobode opravljanja storitev odvetnikov (UL L št. 78 z dne 26. 3. 1977, str. 17), zadnjič spremenjeno z Direktivo 2013/25/EU Sveta z dne 13. maja 2013 o prilagoditvi nekaterih direktiv na področju pravice do ustanavljanja in svobode opravljanja storitev zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL L št. 158 z dne 10. 6. 2013, str. 368; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 77/249/EGS), in

– Direktivo 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 za olajšanje trajnega opravljanja poklica odvetnika v drugi državi članici kakor tisti, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena (UL L št. 6 z dne 14. 3. 1998, str. 83), zadnjič spremenjeno z Direktivo 2013/25/EU Sveta z dne 13. maja 2013 o prilagoditvi nekaterih direktiv na področju pravice do ustanavljanja in svobode opravljanja storitev zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL L št. 158 z dne 10. 6. 2013, str. 368; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 98/5/ES).«.

3. člen

V 2.a členu se v prvem odstavku v prvi alineji za besedo »storitve« doda besedilo »pod poklicnim nazivom iz svoje matične države v skladu z Direktivo 77/249/EGS«, v drugi alineji pa se za besedo »države« doda besedilo »v skladu z Direktivo 98/5/ES«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarska konfederacija, je po tem zakonu odvetnik, ki ima pravico opravljati odvetniški poklic v kateri koli državi članici Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarski konfederaciji pod poklicnim nazivom, pridobljenim po predpisih te države.«.

4. člen

V 25. členu se v prvem odstavku 1. točka spremeni tako, da se glasi:

»1. da je državljan Republike Slovenije, druge države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije,«.

5. točka se spremeni tako, da se glasi:

»5. da ima štiri leta praktičnih izkušenj kot univerzitetni diplomirani pravnik, od tega najmanj eno leto po opravljenem pravniškem državnem izpitu, pri odvetniku ali odvetniški družbi, na sodišču, državnem

tožilstvu, državnem odvetništvu, na Odvetniški zbornici Slovenije ali pri notarju, v rednem delovnem razmerju, sklenjenem s pogodbo o zaposlitvi s polnim delovnim časom ali za sorazmerno daljše časovno obdobje, če je redno delovno razmerje sklenjeno s pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom,«.

5. člen

V 31. členu se v drugem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:
»– imenika odvetnikov, ki izpolnjujejo pogoje iz 25. člena tega zakona,«.

6. člen

V 34.e členu se v drugem odstavku za besedo »državi« dodata vejica in besedilo »ali sodišča, pred katerim ima pravico opravljati poklic po predpisih te države«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Odvetnik iz prejšnjega člena je disciplinsko odgovoren po tem zakonu, kot če bi bil vpisan v imenik odvetnikov, vendar le za kršitve, ki jih lahko stori pri opravljanju posamezne storitve. Če pristojni organ ugotovi disciplinsko kršitev, lahko v ta namen od pristojnih organov matične države pridobi vse podatke o odvetniku, ki jih potrebuje za izvedbo disciplinskega postopka. O svojih odločitvah uradno obvesti pristojne organe matične države tega odvetnika. Disciplinske kazni in začasni ukrepi, ki omejujejo odvetnika, smejo biti izrečeni samo z veljavnostjo v Republiki Sloveniji. Namesto disciplinske kazni izbrisa iz imenika se izreče prepoved opravljanja storitev v Republiki Sloveniji.«.

7. člen

V 45. členu se v tretjem odstavku za besedo »pripravnikov« dodata vejica in besedilo »ki ga vodi zbornica«.

V četrtem odstavku se beseda »drugega« nadomesti z besedo »tretjega«.

8. člen

V 51. členu se v tretjem odstavku za besedo »unije« dodata vejica in besedilo »Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

9. člen

V Zakonu o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. 83/03 – uradno prečiščeno besedilo, 111/07 in 40/12 – ZUJF) se v 6. členu v 1. točki prvega odstavka za besedo »unije« dodata vejica in besedilo »Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije«.

V četrtem odstavku se za besedo »unije« dodata vejica in besedilo »Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarska konfederacija«.

10. člen

Uredba o preizkusnem izpitu za odvetnike iz drugih držav (Uradni list RS, št. 132/04) se uskladi s tem zakonom v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

11. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Predlagana sprememba zakona zaradi naknadne pridružitve držav članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije k Direktivi 77/249/EGS in Direktivi 98/5/ES, ki sta bili v slovenski pravni red že prenešeni z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 24/01), določa možnost opravljanja storitev in opravljanja poklica tujega odvetnika na trajni podlagi s samozaposlitvijo ali redno zaposlitvijo v Republiki Sloveniji tudi za državljane članic Evropskega gospodarskega prostora (Norveška, Islandija, Lihtenštajn) in Švicarske konfederacije. V 34.a, 34.b, 34.č, 34.d in 34.f členu se zato besedilo »država članica Evropske unije« nadomesti z besedilom »država članica Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarska konfederacija«.

K 2. členu

S predlaganim novim členom se z namenom, da se z ustreznim členom zagotovi navezanost na Direktivo 77/249/EGS Sveta z dne 22. marca 1977 o učinkovitem uresničevanju svobode opravljanja storitev odvetnikov in Direktivo 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998, ki omogoča olajšati opravljanje poklica odvetnika na trajni podlagi s samozaposlitvijo ali redno zaposlitvijo v kaki drugi državi članici od tiste, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena. Obe direktivi sta bili v slovenski pravni red že prenešeni z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 24/01).

Prva direktiva je bila sprejeta z namenom, da se olajša opravljanje storitev odvetnikov v drugi državi članici od tiste, v kateri so registrirani. Direktiva velja samo za odvetnike in se nanaša na dejavnosti odvetnikov, ki se ukvarjajo z zagotavljanjem storitev. V skladu z zahtevami direktive uporablja odvetnik pri opravljanju storitev v državi gostiteljici poklicni naziv, ki se uporablja v državi, iz katere prihaja, izražen v jeziku te države, pri čemer je navedena strokovna organizacija, ki je dala dovoljenje za opravljanje poklicne dejavnosti, oziroma sodišče, pred katerim ima pravico opravljati poklicno dejavnost v skladu z zakoni te države. Direktiva loči med opravljanjem storitve zastopanja in opravljanjem drugih storitev. Tako se v skladu z zahtevami direktive aktivnosti, ki se nanašajo na zastopanje stranke v sodnih postopkih ali pred državnimi organi, opravljajo v vsaki državi gostiteljici pod pogoji, določenimi za odvetnike s sedežem v tej državi, izvzeti pa so morebitni pogoji, po katerih se zahteva prebivanje ali registracija pri strokovni organizaciji v tej državi. Tuj odvetnik mora v takem primeru spoštovati pravila poklicnega ravnanja, ki veljajo v državi gostiteljici, ne da bi to škodovalo njegovim obveznostim v državi, iz katere prihaja. Za odvetnike, ki opravljajo druge aktivnosti (torej ne zastopanja), veljajo pogoji in pravila poklicnega ravnanja, ki veljajo v državi članici, iz katere prihajajo, kar pa ne sme biti v škodo pravil, ki urejajo poklic v državi gostiteljici.

Namen Direktive 98/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 je olajšati opravljanje poklica odvetnika na trajni podlagi s samozaposlitvijo ali redno zaposlitvijo v kaki drugi državi članici od tiste, v kateri je bila kvalifikacija pridobljena, pri čemer opravljanje poklica odvetnika v smislu te direktive ne zajema zagotavljanja storitev, ki ga določa Direktiva 77/249/EEC. Direktiva velja za odvetnike (tako za tiste, ki opravljajo poklic kot samozaposleni, kot za tiste, ki opravljajo poklic kot zaposleni v matični državi članici, ob upoštevanju 8. člena pa tudi v državi gostiteljici). V skladu z direktivo se mora odvetnik, ki želi opravljati poklic v kaki drugi državi članici od tiste, v kateri je pridobil svojo poklicno kvalifikacijo, registrirati pri pristojnem organu v tej državi. Pristojni organ v državi gostiteljici registrira odvetnika po predložitvi potrdila, ki potrjuje njegovo registracijo pri pristojnem organu v matični državi. Država gostiteljica lahko predpiše, da potrdilo ne sme biti staro več kot tri mesece. Pristojni organ države gostiteljice je o registraciji v državi gostiteljici dolžan obvestiti pristojni organ v odvetnikovi matični državi. Kjer pristojni organ v državi gostiteljici objavlja imena domačih

odvetnikov, je dolžan objaviti tudi imena odvetnikov, registriranih na podlagi te direktive. Vsak odvetnik ima pravico opravljati poklic na trajni podlagi v kateri koli državi članici EU pod poklicnim nazivom iz matične države. V takem primeru mora opravljati poklic pod tem nazivom, izraženem v uradnem jeziku njegove matične države na razumljiv način in tako, da se izogne mešanju s poklicnim nazivom iz države gostiteljice. Direktiva daje možnost državi gostiteljici zahtevati od odvetnika, da navede poklicno telo, katerega član je v matični državi, oziroma sodno oblast, pred katero je upravičen opravljati poklic v skladu z zakoni svoje matične države, in da dodatno navede, da je registriran pri pristojnem organu v tej državi. Odvetnik, ki uporablja poklicni naziv iz svoje matične države, opravlja enake poklicne dejavnosti kot odvetnik, ki opravlja poklic pod nazivom iz države gostiteljice, in lahko med drugim daje nasvete o zakonodaji svoje matične države članice, o zakonodaji Skupnosti, o mednarodnem pravu in o zakonodaji države članice, ki je gostiteljica. V vsakem primeru pa mora spoštovati procesna pravila, ki veljajo na nacionalnih sodiščih.

Za odvetnika, ki opravlja poklic pod nazivom iz matične države, se uporabljajo enaka pravila poklicnega ravnanja kot za odvetnike države gostiteljice. Zagotoviti pa mu je treba ustrezno zastopstvo v poklicnem združenju (odvetniška zbornica), pri čemer tako zastopstvo vključuje vsaj pravico do glasovanja na volitvah v upravna telesa tega združenja. Država gostiteljica lahko zahteva, da odvetnik sklene poklicno škodno zavarovanje, razen če lahko dokaže, da je krit s sklenjenim zavarovanjem ali jamstvom v matični državi, če je tako zavarovanje enakovredno v smislu pogojev in obsega kritja v državi gostiteljici. V primeru disciplinskega postopka zoper odvetnika, ki opravlja poklic pod poklicnim nazivom iz matične države, se uporabljajo procesna pravila, kazni in pravna sredstva, predvidena v državi gostiteljici. Pristojni organ države gostiteljice mora pred sprožitvijo disciplinskega postopka obvestiti pristojni organ odvetnikove matične države. Enaka obveznost je določena, če je disciplinski postopek zoper odvetnika sprožen v matični državi, in sicer da ta obvesti o tem državo gostiteljico. Ves čas disciplinskega postopka je potrebno sodelovanje pristojnih organov obeh držav članic. Odvetnik, registriran v državi gostiteljici pod nazivom iz matične države, lahko opravlja poklic kot redno zaposlen odvetnik – v obsegu, ki ga država gostiteljica dovoljuje za svoje odvetnike. Direktiva zahteva obrazložitev odločb o zavrnitvi registracije, o preklicu registracije in o disciplinskih ukrepih ter njihovo pravno varstvo pred sodiščem oziroma razsodiščem. Direktiva v 10. členu določa, kdaj za tujega odvetnika v državi gostiteljici velja enaka obravnava kot za odvetnika države članice gostiteljice in kaj to pomeni. Odvetnik, ki je sprejet v poklic odvetnika v državi gostiteljici v skladu s tem členom direktive, ima pravico uporabljati poklicni naziv iz svoje matične države skupaj s poklicnim nazivom, ki ustreza poklicu odvetnika v državi gostiteljici. Za sprejem odvetnika, ki opravlja svoj poklic pod poklicnim nazivom iz matične države ter je dejansko in redno najmanj tri leta opravljal dejavnost v državi gostiteljici na področju zakonodaje te države in zakonodaje Skupnosti, mora glede prilagoditvenega obdobja dokaz o dejanskem in rednem opravljanju dejavnosti na področju zakonodaje države gostiteljice priskrbeti odvetnik sam.

K 3. členu

V predlagani spremembi zakona se v 2.a členu v okviru temeljnih določb zakona v skladu z ustreznimi direktivami Evropske unije opredeljujejo načini opravljanja odvetniških storitev oziroma odvetniškega poklica tujih odvetnikov v Republiki Sloveniji. Zaradi jasnosti in boljše navezanosti v 2.a členu v prvi alineji dodajamo besedilo »pod poklicnim nazivom iz svoje matične države v skladu z Direktivo 77/249/EGS« in v drugi alineji besedilo »v skladu z Direktivo 98/5/ES«, saj so v obeh direktivah naštetih poklicni nazivi, ki jih države gostiteljice morajo priznati kot ustrezne poklicne nazive, ki so v matičnih državah pooblaščen za opravljanje dejavnosti odvetnikov.

K 4. členu

Predlagana sprememba zakona je v prvi vrsti posledica opomina Evropske komisije zaradi neupoštevanja Direktive 2006/123/ES, ki za posamezne storitve določa prepoved diskriminacije na podlagi državljanstva. 25. člen določa splošne pogoje za opravljanje odvetniškega poklica, ki so:

državljanstvo Republike Slovenije, poslovna sposobnost, zahteva, da je oseba vredna javnega zaupanja za opravljanje odvetniškega poklica, da aktivno obvlada slovenski jezik, ter posebne pogoje, ki so: v Republiki Sloveniji pridobljen strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik (oziroma strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava ali strokovni naslov magister prava na podlagi enovitega magistrskega študijskega programa) ali dokončano enakovredno izobraževanje v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja, opravljen pravniški državni izpit, štiri leta praktičnih izkušenj kot univerzitetni diplomirani pravnik, od tega najmanj eno leto po opravljenem pravniškem državnem izpitu, pri odvetniku ali odvetniški družbi, na sodišču, pri notarju, na državnem tožilstvu ali pri državnem odvetništvu, pa tudi pogoj, da ima oseba opremo in prostore, ki so potrebni in primerni za opravljanje odvetniškega poklica.

Evropska komisija je Republiko Slovenijo z uradnim opominom – kršitev št. 2018/2184 z dne 19. 7. 2018 med drugim opozorila na neskladnost slovenske zakonodaje, ki ureja odvetništvo, s pravom EU. V povezavi z ureditvijo poklicnih storitev je prepovedana vsakršna diskriminacija, ki posredno ali neposredno temelji na državljanstvu.

Prepoved diskriminacije izhaja iz Direktive o storitvah na notranjem trgu (2006/123/ES), ki ponudnikom storitev olajšuje uveljavljanje svobode ustanavljanja in prostega pretoka storitev. V skladu z določbami Pogodbe o prostem pretoku storitev je prepovedana diskriminacija na podlagi državljanstva prejemnika ali njegovega nacionalnega ali lokalnega prebivališča. Taka diskriminacija je lahko na primer obveznost, naložena samo državljanom drugih držav članic, da predložijo izvorne dokumente, overjene kopije, potrdila o državljanstvu ali uradne prevode dokumentov, da bi lahko izkoristili ugodnosti storitev oziroma ugodnejše pogoje ali cene. Vendar prepoved diskriminatornih zahtev ne bi smela izključevati omejevanja ugodnosti na nekatere prejemnike, še posebej glede tarif, če to omejevanje temelji na zakonitih in objektivnih merilih.

Načelo prepovedi diskriminacije na notranjem trgu pomeni, da v splošnih pogojih, ki so dostopni javnosti, ne sme biti merila, ki bi na podlagi državljanstva ali prebivališča prejemniku in še zlasti potrošniku preprečevalo dostop do storitve, ki je dostopna javnosti, ali bi ga pri tem oviralo.

Iz gradiva Evropske komisije izhaja, da določba 1. točke prvega odstavka 25. člena ZOdv ne dopušča možnosti dostopa do poklica odvetnik v Sloveniji državljanom EU, ki niso slovenski državljani, so pa strokovni naslov za opravljanje odvetniškega poklica pridobili v Sloveniji. Takšna ureditev po mnenju Evropske komisije ni v skladu s pravom EU, saj posega v prepoved diskriminacije in pomeni eno od prepovedi za začetek opravljanja storitvene dejavnosti (14. člen Direktive 2006/123/ES).

Prost pretok oseb je poleg prostega pretoka blaga, kapitala in storitev ena od štirih temeljnih svoboščin na notranjem trgu Evropske unije in eno od načel Rimske pogodbe iz leta 1957, ki pa je bilo uveljavljeno postopoma. Načelo prostega gibanja oseb se nanaša na zmanjšanje upravnih ovir z namenom omogočiti državljanom držav članic EU in njihovim družinskim članom, ne glede na državljanstvo, da se prosto gibljejo med državami članicami z namenom, da tam živijo, delajo, študirajo ali se upokojijo. Poleg držav članic EU velja načelo prostega pretoka tudi za državljane Evropskega gospodarskega prostora (Norveška, Liechtenstein, Islandija) in Švicarske konfederacije. Deloma primerljivo ureditev, kot jo določa Zakon o odvetništvu za pridobitev poklica odvetnika, ima tudi Zakon o zdravniški službi za zdravnike, in sicer poleg opravljene medicinske fakultete tudi opravljena strokovni in specialistični izpit, pri čemer Zakon o zdravniški službi pravico dostopa do strokovnega in specialističnega izpita ter izobraževanja, ki je potrebno za opravo obeh izpitov, širi tudi na državljane EGP in Švicarske konfederacije.

Predlaga se tudi sprememba v 5. točki prvega odstavka 25. člena, in sicer sprememba pri zapisu v delu, ki se nanaša na državno pravobranilstvo, in pomeni uskladitev z veljavnimi izrazi po Zakonu o državnem odvetništvu (Uradni list RS, št. 23/17).

Poleg tega se v 5. točki na pobudo Odvetniške zbornice Slovenije med delovne izkušnje doda zaposlitev na Odvetniški zbornici Slovenije. Gre za dopolnitev, ki temelji na dejstvu, da zaposleni pravniki z opravljenim pravniškim državnim izpitom (strokovni sodelavci) na Odvetniški zbornici Slovenije opravljajo vsa dela in naloge, ki so izenačeni z deli in nalogami v okviru zaposlitev pri drugih navedenih v 5. točki prvega odstavka 25. člena; torej v okviru veljavne zakonodaje pripravljajo vloge za sodišča in druge organe, pišejo osnutke odločb, ki se izdajajo v okviru upravnih postopkov, disciplinskih postopkov, pripravljajo interne akte in drugo.

Zaradi večje jasnosti se v 5. točki predlaga tudi dostavek, da se za ustrezne delovne izkušnje po opravljenem pravniškem državnem izpitu poleg enoletnega rednega delovnega razmerja, sklenjenega s pogodbo o zaposlitvi s polnim delovnim časom, šteje tudi sorazmerno daljše časovno obdobje od enoletnega, če je redno delovno razmerje sklenjeno s pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom. Delavec, ki je sklenil pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas, ima v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja enake kot delavec, ki dela polni delovni čas, in jih uveljavlja sorazmerno s časom, za katerega je sklenil delovno razmerje.

K 5. členu

S predlagano spremembo se v skladu s posebej opredeljenimi različnimi možnostmi opravljanja odvetniškega poklica v Republiki Sloveniji drugače določi tudi imenik odvetnikov. Imenik odvetnikov, ki je že sedaj sestavljen iz treh imenikov, bo po predlagani spremembi zakona sestavljen iz imenika odvetnikov, ki izpolnjujejo vse pogoje po 25. členu tega zakona (s predlagano spremembo zakona so poleg državljanov Republike Slovenije sedaj tudi državljani EU, EGS in Švicarske konfederacije), imenika tujih odvetnikov, ki v Republiki Sloveniji opravljajo poklic pod nazivom »odvetnik« in imenika tujih odvetnikov, ki v Republiki Sloveniji opravljajo poklic pod poklicnim nazivom iz svoje matične države.

K 6. členu

S to predlagano spremembo zakona se še bolj eksplicitno določa, da je tuj odvetnik, ki na podlagi Direktive 77/249/EGS Sveta z dne 22. marca 1977 o učinkovitem uresničevanju svobode opravljanja storitev odvetnikov v Republiki Sloveniji opravlja posamezne storitve, disciplinsko odgovoren po tem zakonu, kot če bi bil vpisan v imenik odvetnikov, vendar le za kršitve, ki jih lahko stori pri opravljanju posamezne storitve. Če pristojni organ ugotovi disciplinsko kršitev, lahko v ta namen od pristojnih organov matične države pridobi vse podatke o odvetniku, ki jih potrebuje za izvedbo disciplinskega postopka. O svojih odločitvah uradno obvesti pristojne organe matične države. Disciplinske kazni in začasni ukrepi, ki omejujejo takega tujega odvetnika, smejo biti izrečene samo z veljavnostjo v Republiki Sloveniji. Namesto disciplinske kazni izbrisa iz imenika se izreče prepoved opravljanja storitev v Republiki Sloveniji.

K 7. členu

Zaradi večje jasnosti se s predlagano spremembo tretjega odstavka 45. člena opredeli, da imenik odvetniških pripravnikov vodi Odvetniška zbornica Slovenije. V četrtem odstavku se popravi napačen sklic na tretji odstavek 31. člena, ki določa, da o vpisu v imenik odvetniških pripravnikov odloča organ, ki je določen s statutom Odvetniške zbornice Slovenije.

K 8. členu

S predlagano spremembo se zaradi širitev pogoja državljanstva določa, da se v imenik odvetniških kandidatov lahko vpiše državljan članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije, če izpolnjuje pogoje iz 2. do 4. ter 6. in 7. točke prvega odstavka 25. člena tega zakona in ima pristanek odvetnika oziroma odvetniške družbe, pri kateri bo zaposlen.

K 9. členu

Zaradi predlagane odprave pogoja državljanstva sprememba zakona navezano vpliva tudi na Zakon o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. 83/03 – uradno prečiščeno besedilo, 111/07 in 40/12 – ZUJF), v delu, kjer so določeni pogoji za sprejem za sodniškega pripravnika.

Po veljavni ureditvi je lahko sodniški pripravnik le državljan države članice EU. Poleg držav članic EU velja načelo prostega pretoka oseb tudi za državljane Evropskega gospodarskega prostora (Norveška, Liechtenstein, Islandija) in Švicarske konfederacije. Deloma primerljivo ureditev, kot jo določa Zakon o odvetništvu za pridobitev poklica odvetnika, ima tudi Zakon o zdravniški službi za zdravnike, in sicer poleg opravljene medicinske fakultete tudi opravljena strokovni in specialistični izpit, pri čemer Zakon o zdravniški službi pravico dostopa do strokovnega in specialističnega izpita ter izobraževanja, ki je potrebno za opravo obeh izpitov, širi tudi na državljane EGP in Švicarske konfederacije. Zaradi prostega pretoka oseb ter olajšanja študija in pridobivanja izobrazbe se s predlagano spremembo v 1. točki prvega odstavka in v četrtem odstavku 6. člena, ki določa pogoje za sprejem za sodniškega pripravnika, pogoj državljanstva razširja tudi na državljane članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije.

K 10. členu

Na podlagi četrtega odstavka 34.a člena Zakona o odvetništvu v zvezi s prvim odstavkom 36. člena Zakona o pravniškem državnem izpitu izdaja Vlada Republike Slovenije Uredbo o preizkusnem izpitu za odvetnike iz drugih držav, kjer bo treba pogoj državljanstva zaradi uskladitve s to spremembo zakona razširiti tudi na državljane članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije. Za uskladitev je predlagan rok šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

K 11. členu

S končno določbo se določa začetek veljavnosti predlaganih sprememb zakona, in sicer petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

2.a člen

Tuj odvetnik, ki je v matični državi pridobil pravico do opravljanja odvetniškega poklica, lahko pod pogoji, ki jih določa ta zakon, v Republiki Sloveniji opravlja:

- odvetniške storitve,
- odvetniški poklic pod poklicnim nazivom iz svoje matične države,
- odvetniški poklic pod nazivom "odvetnik".

Matična je tista država, v kateri ima odvetnik pravico opravljati odvetniški poklic pod poklicnim nazivom, pridobljenim po predpisih te države.

Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, je po tem zakonu odvetnik, ki ima pravico opravljati odvetniški poklic v kateri izmed držav članic Evropske unije pod poklicnim nazivom, pridobljenim po predpisih te države.

25. člen

Odvetnik je lahko, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je državljan Republike Slovenije,
2. da je poslovno sposoben,
3. da ima v Republiki Sloveniji pridobljen naslednji strokovni naslov ali je končal enakovredno izobraževanje v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja:
 - strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik,
 - strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava,
 - strokovni naslov magister prava na podlagi enovitega magistrskega študijskega programa,
4. da je opravil pravniški državni izpit,
5. da ima štiri leta praktičnih izkušenj kot univerzitetni diplomirani pravnik, od tega najmanj eno leto po opravljenem pravniškem državnem izpitu pri odvetniku ali odvetniški družbi, na sodišču, državnem tožilstvu, državnem pravobranilstvu ali notariatu, v rednem delovnem razmerju, sklenjenim s pogodbo o zaposlitvi s polnim delovnim časom,
6. da aktivno obvlada slovenski jezik,
7. da je vreden zaupanja za opravljanje odvetniškega poklica,
8. da ima opremo in prostore, ki so potrebni in primerni za opravljanje odvetniškega poklica.
9. da je opravil preizkus iz poznavanja zakona, ki ureja odvetništvo, odvetniške tarife in Kodeksa odvetniške poklicne etike pri Odvetniški zbornici Slovenije.

Vsebinsko in postopek preizkusa iz 9. točke prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za pravosodje. Odvetniška zbornica Slovenije lahko predhodno, v roku 30 dni od prejema obvestila, poda mnenje k vsebini in postopku preizkusa.

31. člen

Imenik odvetnikov vodi Odvetniška zbornica Slovenije.

Imenik odvetnikov je sestavljen iz:

- imenika odvetnikov, državljanov Republike Slovenije,
- imenika tujih odvetnikov, ki imajo v Republiki Sloveniji pravico opravljati odvetniški poklic pod nazivom "odvetnik",
- imenika tujih odvetnikov, ki imajo v Republiki Sloveniji pravico opravljati odvetniški poklic pod poklicnim nazivom iz svoje matične države.

O vpisu oziroma izbrisu iz imenika odvetnikov odloča organ, določen s statutom Odvetniške zbornice Slovenije, v upravnem postopku.

Zoper odločbo organa iz prejšnjega odstavka ni pritožbe.

Vpisnino za vpis v imenik odvetnikov in njeno višino določa statut Odvetniške zbornice Slovenije. Odločbo, izdano v postopku o vpisu oziroma izbrisu iz imenika odvetnikov, pošlje organ iz tretjega odstavka tega člena v petnajstih dneh od njene izdaje ministrstvu, pristojnemu za pravosodje. Ministrstvo, pristojno za pravosodje, lahko sproži upravni spor zoper odločbo iz prejšnjega odstavka, če je z njo kršen zakon v korist posameznika. Izbris iz razloga po 4. in 9. točki prejšnjega člena se opravi na podlagi pravnomočne odločbe, izbris iz razloga po drugem odstavku prejšnjega člena pa na podlagi obvestila pristojnega organa odvetnikove matične države. Odvetniška zbornica Slovenije vodi in na svoji spletni strani javno objavlja tudi seznam izbrisov iz imenika odvetnikov iz razlogov po 3., 4. ali 9. točki prvega odstavka prejšnjega člena ali iz razloga po drugem odstavku prejšnjega člena. Javna objava osebnega imena odvetnika skupaj z razlogom izbrisa traja eno leto od izbrisa.

34.a člen

Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, se vpiše v imenik tujih odvetnikov, ki lahko v Republiki Sloveniji opravljajo odvetniški poklic pod poklicnim nazivom "odvetnik", z vsemi pravicami in dolžnostmi pri opravljanju odvetniškega poklica, če izpolnjuje pogoje iz 2. in 6. do 8. točke prvega odstavka 25. člena tega zakona in če opravi preizkusni izpit o poznavanju pravnega reda Republike Slovenije.

Odvetnik mora vlogi za vpis v imenik po prejšnjem odstavku priložiti potrdilo o državljanstvu, dokaz o tem, da ima pravico opravljati odvetniški poklic v svoji matični državi ter druge dokaze, s katerimi izkazuje izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka.

Pogoja iz 2. in 7. točke prvega odstavka 25. člena tega zakona se dokazujeta s potrdilom, izdanim po predpisih odvetnikove matične države. Dokazila ne smejo biti starejša od treh mesecev in morajo biti predložena v overjenem prevodu v slovenski jezik.

Preizkusni izpit o poznavanju pravnega reda Republike Slovenije iz prvega odstavka tega člena se opravlja po določbah zakona, ki ureja pravniški državni izpit.

34.b člen

Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, se vpiše v imenik tujih odvetnikov, ki lahko v Republiki Sloveniji opravljajo odvetniški poklic pod poklicnim nazivom iz svoje matične države, če predloži potrdilo o vpisu pri pristojnem organu matične države.

Vlogi za vpis v imenik po prejšnjem odstavku je potrebno priložiti tudi potrdilo o državljanstvu, dokazilo o zavarovanju poklicne odgovornosti ter obvestilo in dokazila o morebitnem članstvu v odvetniških družbah v matični državi ali katerikoli drugi državi.

Odvetnik, ki je vpisan v imenik na podlagi prvega odstavka tega člena, je v celoti ali delno oproščen zavarovanja iz 9. člena tega zakona, če je v matični državi glede pogojev in obsega kritja zavarovanja v celoti ali delno enakovredno zavarovan.

V postopku vpisa v imenik po prvem odstavku tega člena se smiselno uporablja določba 8. točke prvega odstavka 25. člena tega zakona.

Dokazila iz prvega in drugega odstavka tega člena ne smejo biti starejša od treh mesecev in morajo biti predložena v overjenem prevodu v slovenski jezik.

O vpisu v imenik po prvem odstavku tega člena Odvetniška zbornica Slovenije obvesti pristojni organ odvetnikove matične države.

Odvetnik, ki je vpisan v imenik na podlagi prvega odstavka tega člena, mora opravljati odvetniški poklic dejansko in stalno, pri tem pa uporabljati poklicni naziv iz svoje matične države, izražen v uradnem jeziku ali enem od uradnih jezikov svoje matične države, z navedbo organa, pri katerem je vpisan v svoji matični državi.

34.č člen

Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, se vpiše v imenik tujih odvetnikov, ki lahko v Republiki Sloveniji opravljajo odvetniški poklic pod nazivom "odvetnik", ne glede na pogoje iz 34.a člena tega zakona, če je najmanj tri leta dejansko in stalno opravljal poklic v Republiki Sloveniji na podlagi 34.b člena tega zakona.

Pogoj iz prejšnjega odstavka se v postopku vpisa v imenik odvetnikov dokazuje s predložitvijo seznama zadev, ki jih je odvetnik obravnaval, z navedbo opravilne številke, vsebine, časovnega obdobja, vrste in obsega dejavnosti ter faze postopka s priloženimi izvodi pripravljenih listin, vlog in zapisnikov, v obliki, s katero se varuje zaupnost osebnih podatkov.

Odvetnik, ki je vpisan v imenik na podlagi prvega odstavka tega člena, ima pri opravljanju odvetniškega poklica pravico uporabljati poklicni naziv iz svoje matične države, izražen v uradnem jeziku ali enem od uradnih jezikov svoje matične države, skupaj z nazivom "odvetnik".

34.d člen

Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, ki ni vpisan v imenik tujih odvetnikov na podlagi 34.a, 34.b ali 34.č člena tega zakona, sme opravljati posamezne storitve, ki sodijo v okvir opravljanja odvetniškega poklica, v skladu z določbami prvega in drugega odstavka 34.c člena tega zakona.

Odvetnik, ki namerava opravljati storitve na podlagi prejšnjega odstavka, mora o tem pisno obvestiti Odvetniško zbornico Slovenije s predložitvijo dokazila o usposobljenosti za opravljanje odvetniškega poklica in dokazila o zavarovanju poklicne odgovornosti v matični državi, pri čemer se smiselno uporablja določba tretjega odstavka 34.b člena tega zakona. V obvestilu mora navesti naslov ali določiti pooblaščenca za vročitve v Republiki Sloveniji.

Na podlagi obvestila in dokazil iz prejšnjega odstavka izda Odvetniška zbornica Slovenije odvetniku potrdilo o priglasitvi opravljanja storitev.

Na zahtevo pristojnih organov mora odvetnik iz prvega odstavka tega člena predložiti potrdilo iz prejšnjega odstavka.

Odvetnik iz druge države, ki je država članica Evropske unije, ki mu je bil v Republiki Sloveniji zavržen vpis v imenik odvetnikov zaradi neizpolnjevanja pogoja iz 7. točke prvega odstavka 25. člena tega zakona, v Republiki Sloveniji ne more opravljati odvetniških storitev.

34.e člen

Pri opravljanju storitev mora odvetnik iz prejšnjega člena upoštevati pravila poklicnega ravnanja, ki veljajo za odvetnike v Republiki Sloveniji.

Pri opravljanju posameznih storitev v Republiki Sloveniji mora odvetnik uporabljati poklicni naziv iz svoje matične države, izražen v uradnem jeziku ali enem od uradnih jezikov svoje matične države, skupaj z navedbo poklicne organizacije, ki mu je dala dovoljenje za opravljanje odvetniškega poklica v matični državi.

Odvetnik iz prejšnjega člena je disciplinsko odgovoren po tem zakonu, kot če bi bil vpisan v imenik odvetnikov. Disciplinske kazni in začasni ukrepi, ki omejujejo odvetnika, smejo biti izrečene samo z veljavnostjo v Republiki Sloveniji. Namesto disciplinske kazni izbrisa iz imenika se izreče prepoved opravljanja storitev v Republiki Sloveniji.

34.f člen

Odvetnik iz druge države, ki ni država članica Evropske unije, ki ima pravico opravljati odvetniški poklic v državi, ki ni članica Evropske unije, sme opravljati odvetniške storitve oziroma odvetniški poklic pod pogoji, ki jih ta zakon določa za odvetnike iz druge države, ki je država članica Evropske unije, v 34.a členu tega zakona, če je izpolnjen pogoj dejanske vzajemnosti.

45. člen

Kdor se pri odvetniku v skladu z določbami tega in posebnega zakona usposablja za pridobitev pravice opravljati pravniški državni izpit, ima položaj odvetniškega pripravnika.

Odvetniški pripravnik opravlja pripravništvo pri odvetniku ali v odvetniški družbi na podlagi sklenjene pogodbe o zaposlitvi.

Odvetniški pripravnik lahko začne opravljati prakso pri odvetniku, ko je vpisan v imenik odvetniških pripravnikov.

O vpisu v imenik iz prejšnjega odstavka odloča organ iz drugega odstavka 31. člena tega zakona. Zoper odločitev ni dovoljena pritožba.

Vlogi za dovolitev vpisa v imenik odvetniških pripravnikov je treba priložiti izjavo odvetnika oziroma odvetniške družbe, da bo odvetniški pripravnik zaposlen v odvetniški pisarni.

Ob vpisu v imenik odvetniških pripravnikov izda zbornica odvetniškemu pripravniku izkaznico.

51. člen

Odvetniški kandidat lahko začne opravljati delo v odvetniški pisarni, ko je vpisan v imenik odvetniških kandidatov, ki ga vodi zbornica.

V imenik odvetniških kandidatov se lahko ob pogoju vzajemnosti vpiše tudi tuj državljan, če izpolnjuje pogoje iz 2. do 4. ter 6. in 7. točke prvega odstavka 25. člena tega zakona in ima pristanek odvetnika oziroma odvetniške družbe, pri kateri bo zaposlen.

V imenik odvetniških kandidatov se lahko vpiše državljan članice Evropske unije, če izpolnjuje pogoje iz 2. do 4. ter 6. in 7. točke prvega odstavka 25. člena tega zakona in ima pristanek odvetnika oziroma odvetniške družbe, pri kateri bo zaposlen.

ZAKON O PRAVNIŠKEM DRŽAVNEM IZPITU

6. člen

Sodniški pripravnik je lahko, kdor:

je državljan države članice Evropske unije in aktivno obvlada slovenski jezik,

je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,

ima v Republiki Sloveniji pridobljen naslednji strokovni naslov oziroma je končal enakovredno izobraževanje v tujini, priznано v skladu z zakonom, ki ureja priznavanje in vrednotenje izobraževanja:

- strokovni naslov univerzitetni diplomirani pravnik,
- strokovna naslova diplomirani pravnik (UN) in magister prava,
- strokovni naslov magister prava na podlagi enovitega magistrskega študijskega programa.

Magister prava je lahko sodniški pripravnik, če izkaže, da je izdelal diplomsko oziroma magistrsko nalogo in da je opravil izpite iz temeljnih pravnih znanj:

- na civilnopravnem področju, vsaj uvod v civilno pravo, splošni deli obligacijskega, gospodarskega in mednarodno-zasebnega prava, vključno s civilnim procesnim pravom,
- na kazenskoprnem področju, vsaj splošni deli kazenskega prava, vključno s kazenskim procesnim pravom,

- na delovnopravnem področju, vsaj splošni deli delovnega prava s temelji prava socialne varnosti,
- na javnopravnem področju, vsaj splošni deli ustavnega, upravnega in mednarodnega prava ter prava Evropske unije, vključno z upravnim postopkom in upravnim sporom ter
- na temeljnem pravnem področju, vsaj uvod v pravoznanstvo s temelji metodologije vrednotenja v pravu.

Obseg temeljnih pravnih znanj iz prejšnjega odstavka podrobneje določi minister, pristojen za pravosodje, s pravilnikom, h kateremu da predhodno soglasje sodni svet.

Sodniški pripravnik je lahko tudi državljan države, ki ni članica Evropske unije, če aktivno obvlada slovenski jezik in izpolnjuje druge pogoje iz prejšnjih odstavkov in če obstaja pravna in dejanska vzajemnost z državo, katere državljan je.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlagatelj zakona v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 142. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) predlaga, naj Državni zbor Republike Slovenije obravnava predlog zakona po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne uskladitve zakona z drugimi predpisi in s pravom Evropske unije.

Predlagana sprememba je v prvi vrsti posledica opomina Evropske komisije zaradi neupoštevanja Direktive 2006/123/ES (o storitvah na notranjem trgu), ki za posamezne storitve določa prepoved diskriminacije na podlagi državljanstva. V skladu z določbami Pogodbe o prostem pretoku storitev je prepovedana diskriminacija na podlagi državljanstva prejemnika ali njegovega nacionalnega ali lokalnega bivališča.

Prost pretok oseb je poleg prostega pretoka blaga, kapitala in storitev ena od štirih temeljnih svoboščin na notranjem trgu Evropske unije in eden od principov Rimske pogodbe iz leta 1957, ki pa je bilo uveljavljeno postopoma. Načelo prostega gibanja oseb se nanaša na zmanjšanje administrativnih ovir z namenom omogočiti državljanom držav članic EU in njihovim družinskim članom ne glede na državljanstvo, da se prosto gibljejo med državami članicami z namenom, da tam živijo, delajo, študirajo ali se upokojijo. Poleg držav članic EU velja načelo prostega pretoka tudi za državljane Evropskega gospodarskega prostora (Norveška, Liechtenstein, Islandija) in Švicarske konfederacije. Deloma primerljivo ureditev, kot jo določa Zakon o odvetništvu za pridobitev poklica odvetnika, ima tudi Zakon o zdravniški službi za zdravnike, in sicer poleg opravljene medicinske fakultete tudi opravljena strokovni in specialistični izpit, pri čemer Zakon o zdravniški službi pravico dostopa do strokovnega in specialističnega izpita ter izobraževanja, ki je potrebno za opravo obeh izpitov, širi tudi na državljane EGP in Švicarske konfederacije. Upoštevali smo v pripravljenem gradivu upoštevali, da predlagana ureditev velja tudi za državljane Švicarske konfederacije in državljane držav članic Evropskega gospodarskega prostora ter posledično predlagali spremembo 1. točke prvega odstavka 25. člena ZOdv, ki določa pogoj državljanstva ter tako omogočili izenačitev državljanov držav članic EU, EGP in Švicarske konfederacije z državljani Republike Slovenije pri možnostih dostopa do poklica odvetnika pri presoji pogojev ob imenovanju za odvetnika.

S predlagano spremembo zakona smo zagotovili tudi širitev učinkovitega uresničevanja svobode opravljanja odvetniških storitev in olajšanje trajnega poklica tujega odvetnika v Republiki Sloveniji za državljane članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije, kar nas zavezuje dve evropski direktivi (Direktiva 77/249/EGS in Direktiva 98/5/ES). Zakon o odvetništvu je omenjeni direktivi že prenesel z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 24/01), vendar je zaradi naknadne pridružitve držav članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije k navedenima direktivama treba možnost opravljanja storitev in opravljanje poklica tujega odvetnika na trajni podlagi s samozaposlitvijo ali redno zaposlitvijo v Republiki Sloveniji določiti tudi za državljane članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije in upoštevati navedeno predlagali spremembo relevantnih členov zakona.

PRILOGA 4

Osnutek predloga Uredbe o dopolnitvi Uredbe o preizkusnem izpitu za odvetnike iz drugih držav

Na podlagi četrtega odstavka 34.a člena Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, št. 18/93, 24/96 – odl. US in 24/01) v zvezi s prvim odstavkom 36. člena Zakona o pravniškem državnem izpitu (Uradni list RS, št. 83/03 – prečiščeno besedilo) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO o dopolnitvi Uredbe o preizkusnem izpitu za odvetnike iz drugih držav

1. člen

V Uredbi o preizkusnem izpitu za odvetnike iz drugih držav (Uradni list RS, št. 132/04) se v 5. členu v tretjem odstavku v obeh primerih za besedo »unije« dodata vejica in besedilo »Evropskega gospodarskega prostora ali Švicarske konfederacije«.

2. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV:

Uredbo o preizkusnem izpitu za odvetnike iz drugih držav izdaja Vlada Republike Slovenije na podlagi četrtega odstavka 34.a člena Zakona o odvetništvu v zvezi s prvim odstavkom 36. člena Zakona o pravniškem državnem izpitu. Veljavno uredbo je treba zaradi predlaganih sprememb ZOdv dopolniti in sicer tako, da se pogoj državljanstva razširi tudi na državljane članic Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije. Za uskladitev je predlagan rok šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.